



CK.0000063978

Phạm Tất Dong

*Thuyết ngữ*  
**về giáo dục người lớn**  
*và*  
**xã hội học tập**

AI NGUYỄN  
HỌC LIỆU

03

N



NHÀ XUẤT BẢN DÂN TRÍ



**THUẬT NGỮ  
VỀ  
GIÁO DỤC NGƯỜI LỚN  
VÀ XÃ HỘI HỌC TẬP**



HỘI KHUYẾN HỌC VIỆT NAM  
VIỆN NGHIÊN CỨU XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN XÃ HỘI HỌC TẬP  
GS. TS. PHẠM TẮT DONG

THUẬT NGỮ  
VỀ  
GIÁO DỤC NGƯỜI LỚN  
VÀ XÃ HỘI HỌC TẬP

NHÀ XUẤT BẢN DÂN TRÍ



## LỜI NÓI ĐẦU

*Ngày 9/1/2013, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định 89/QĐ-TTg về phê duyệt Đề án Xây dựng xã hội học tập giai đoạn 2012 - 2020. Việc thực hiện Quyết định này có ý nghĩa như một giải pháp chiến lược về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo định hướng xây dựng cả nước trở thành một xã hội học tập, kết thúc quá trình công nghiệp hóa, hình thành một nước Việt Nam có nền kinh tế công nghiệp hiện đại và từng bước đi vào kinh tế tri thức.*

*Để có được kết quả tốt đẹp trong việc triển khai Đề án xây dựng xã hội học tập theo Quyết định 89/QĐ-TTg, có một vấn đề quan trọng được đặt ra: "Làm gì để nắm được những thuật ngữ khoa học có liên quan đến các hoạt động xây dựng xã hội học tập, nhất là những thuật ngữ lâu nay trên sách báo ít đề cập tới, có liên quan đến việc nắm các khái niệm về giáo dục người lớn, về giáo dục thường xuyên, học tập suốt đời thông qua những hình thức giáo dục chính quy và*

*không chính quy, phi chính quy. Nhằm giải đáp câu hỏi trên đây, chúng tôi biên soạn cuốn thuật ngữ để các bạn đọc quan tâm đến nhiệm vụ xây dựng xã hội học tập có một hiểu biết những thuật ngữ được sử dụng trong các văn kiện, các tài liệu khoa học, các sách báo phổ biến khoa học giáo dục nói về những vấn đề của xã hội học tập.*

*Do yêu cầu soạn thảo gấp để phục vụ các lớp tập huấn, các hội thảo khoa học, các Hội nghị chuyên đề phục vụ; Do việc quán triệt nội dung của Quyết định 89/QĐ-TTg, chúng tôi cho ra mắt bạn đọc cuốn "Thuật ngữ về giáo dục người lớn và xã hội học tập". Trong quá trình sử dụng cuốn sách nhỏ này, bạn đọc sẽ có những đóng góp về nội dung, hình thức được đăng tải. Chúng tôi sẽ dựa vào đó để cuốn sách được hoàn thiện dần.*

*Rất mong được sự đóng góp ý kiến của bạn đọc.*

**Tác giả**

**GS. TS. PHẠM TẮT DONG**

**Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký**

**Hội Khuyến học Việt Nam**

**Viện trưởng Viện Nghiên cứu Xây dựng  
và Phát triển xã hội học tập**



## 1. An ninh con người

Khái niệm "an ninh con người" là kết quả tất yếu của những thay đổi cơ bản trong đời sống chính trị, kinh tế, xã hội vào những năm 90 của Thế kỷ XX. Sau chiến tranh lạnh, xu hướng toàn cầu hóa từng bước gia tăng, nhưng đồng thời, có những hiện tượng lớn gây lo âu cho nhân loại, khiến cho từng con người lo lắng về sự sinh tồn của mình. Đó là những biến động về khí hậu và môi trường, sự lây lan những dịch bệnh mới, tình trạng ô nhiễm nước và đất đai, tình trạng thiếu nước ngọt, nạn khủng bố, tệ nạn ma túy, đại dịch HIV/AIDS... Đây *không phải là vấn đề an ninh truyền thống* - tức là an ninh biên giới, an ninh chính trị, an ninh quốc phòng - mà là an ninh cho từng con người trong điều kiện sống, làm việc, sinh hoạt gia đình hằng ngày - một vấn đề *an ninh mới* hay *an ninh phi truyền thống*. Có những tài liệu gọi an ninh loại này với những thuật ngữ khác nhau như *an ninh phi quân sự, an ninh toàn cầu, an ninh vượt phạm vi quốc gia, an ninh toàn diện*.

Trong điều kiện của thế giới hiện đại, người ta có xu hướng muốn thay thế thuật ngữ an ninh

truyền thống bằng thuật ngữ an ninh con người. Mabhub - Ul-Haq, nhà kinh tế học nổi tiếng, cho rằng: "Thế giới đã bước vào một thế kỷ an ninh con người mới, vì khái niệm này rồi sẽ chuyển hướng và biến đổi mạnh. An ninh sẽ là an ninh của con người hơn chỉ là an ninh quốc gia; các giá trị cần được bảo vệ chính là an ninh và sự thịnh vượng của các cá nhân trong ngôi nhà của họ, trong công việc của họ, trong các bạn bè, láng giềng, trong các cộng đồng và trong môi trường tự nhiên của họ.

Người ta thường nói đến những nhân tố cơ bản cấu thành hệ thống chính sách an ninh con người. Đó là:

- **An ninh kinh tế.** Khái niệm kinh tế ở đây không hiểu theo nghĩa rộng của kinh tế học, mà chỉ nói đến mức thu nhập cơ bản của con người, bảo đảm con người không bị đói nghèo, người lao động có việc làm trên cơ sở được học văn hóa và học nghề để có thể làm ăn, kiếm sống.

- **An ninh lương thực:** Đó là trạng thái không bị đói, có đủ chất dinh dưỡng để cuộc sống lao động có hiệu quả, con người có sức làm việc, sống khỏe mạnh.